

Aan: de staatssecretaris van Defensie, mevrouw Visser

Plein 4,

2511 CR, Den Haag

Utrecht, 7 november 2017

Onderwerp: Snel acties nodig rond integriteitsschendingen

Geachte staatssecretaris, geachte mevrouw Visser,

In de media gaf u aan geschokt te zijn door het bericht over de mishandelingen op de kazerne in Schaarsbergen waar drie jonge militairen zijn gepest, mishandeld, aangerand en verkracht. U zei: "De rillingen liepen over mijn rug toen ik het las. Dit is niet Defensie-waardig, onacceptabel en iedereen bij Defensie heeft recht op een veilige werkomgeving". Op dat punt zijn wij het roerend met u eens. Maar daar mag het niet bij blijven. Onze ervaringen als vakbond leren ons dat zich steeds opnieuw soortgelijke afschuwelijke situaties voordoen, en steeds opnieuw constateren wij dat die door de leiding niet adequaat worden opgepakt. De huidige aanpak, alle goede bedoelingen ten spijt, blijken niet te werken. De papieren werkelijkheid is volstrekt anders dan de praktijk! Daarom willen wij het volgende:

- 1) Ontgroeningen en inwijdingsrituelen dienen te worden afgeschaft. Die zijn niet meer van deze tijd en leiden met regelmaat tot excessen. Goed ontwikkelde opleidings- en trainingsprogramma's en op hun taak berekende opleiders, begeleiders en leidinggevenden kunnen en moeten zorgen voor de juiste groepscohesie;

- 2) Het laten tekenen van geheimhoudingsverklaringen in situaties waarin sprake is van (seksuele) intimidatie moet onmiddellijk worden afgeschaft, die bemoeilijken ook nog eens een mogelijke rechtsgang naar het OM;

- 3) Kwalitatief onderzoek door een extern bureau naar misstoestanden binnen de operationele eenheden en het Defensiemunitiebedrijf, naar analogie van het in 2010 op aandringen van de Tweede Kamer extern gehouden kwalitatief onderzoek naar omgangsvormen binnen 6 opleidingsinstituten van Defensie “Rapportage omgangsvormen” van Blauw Research, is noodzakelijk;

- 4) Een extern meldpunt en een externe onafhankelijke commissie zijn noodzakelijk:
 - Slachtoffers en getuigen kunnen zich hier melden en gehoord worden;
 - Daar kan onafhankelijk onderzoek plaatsvinden;
 - Expertise op onder meer juridisch gebied, psychosociaal gebied en op het gebied van integriteit en seksuele integriteit dient binnen zowel meldpunt als commissie verankerd te zijn.
 - Zowel meldpunt als commissie dienen gefaciliteerd te worden door een goed onafhankelijk apparaat.
 - En last but not least, de commissie krijgt ruime bevoegdheden en geeft een bindend advies.

Dit zijn vier zaken die ons inzien én op korte termijn in gang kunnen (en moeten) worden gezet én ingevoerd. U als staatssecretaris, zou ons pleidooi van harte moeten ondersteunen. Om op die manier in ieder geval in de toekomst elke schijn van belangenverstremming of “doofpotterij” van de zijde van de werkgever te vermijden en een veilige meld-omgeving te creëren voor slachtoffers en getuigen.

Maar daarmee zijn we er niet. Ons grootste zorgpunt is de cultuur binnen defensie, een cultuur waarin vernederingen en misbruik van machtsposities nog steeds gangbaar zijn, waarin mensen zich niet veilig voelen, en waar signalen van het personeel niet serieus worden genomen. Juist op dat punt - de cultuur- heeft de Onderzoeksraad voor de Veiligheid veel kritiek en ook het onderzoeksrapport van het SCP “Grenzen aan de eenheid” loog er niet om. Er ligt een zware toch mooie opdracht voor u om hier de komende vier jaar écht werk van te maken. Juist externe

instrumenten zoals wij hierboven schetsen zijn nodig om die cultuur te veranderen. Wij denken vanuit het belang van onze leden én vanuit het belang van de defensieorganisatie graag met u mee.

Hoogachtend,

Namens de AC Defensie, Jean Debie (voorzitter)

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jean Debie', with a long horizontal stroke extending to the right.

Namens de CCOOP Defensie, Leon van der Hulst (voorzitter)

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Leon van der Hulst', with a long horizontal stroke extending to the right.

Namens de ACOP Defensie, Anne-Marie Snels (voorzitter)

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Anne-Marie Snels', with a long horizontal stroke extending to the right.